

POSTANOWIENIE

10 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 10 stycznia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa N. D.

przeciwko P. D.

o podwyższenie alimentów,

na skutek wystąpienia przez Sąd Rejonowy w Sandomierzu

postanowieniem z 13 grudnia 2023 r., III RC 203/23,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 13 grudnia 2023 r. Sąd Rejonowy w Sandomierzu wystąpił do Sądu Najwyższego na podstawie art. 44¹ k.p.c. o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa N. D. przeciwko P. D. o podwyższenie alimentów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 44¹ k.p.c. stanowi podstawę przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. O przekazanie sprawy może wystąpić sąd właściwy (§ 2).

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., III KO 54/18 wskazano, że przez "dobro wymiaru sprawiedliwości" należy rozumieć potrzebę ukształtowania w opinii społecznej przekonania o obiektywnym działaniu sądów i zachowaniu bezstronności w rozpoznaniu każdej sprawy. Z uwagi na wyjątkowy charakter instytucji przekazania, stanowiącej odstępstwo od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy, niedopuszczana jest wykładnia rozszerzająca.

Do przekazania sprawy do innego sądu może zatem dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych, odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że jej rozpoznanie przez sąd właściwy miejscowo i rzeczowo według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przepis art. 44¹ k.p.c. nie dotyczy przeszkód, odnoszących się do poszczególnego sędziego lub poszczególnych sędziów, gdyż wówczas do rozwiązania zaistniałych wątpliwości służy możliwość wyłączenia sędziego od orzekania w danej sprawie na podstawie art.49 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2020 r., V CO 213/20, z 28 września 2021 r., II CO 72/21).

Sąd wnioskujący ograniczył się do przytoczenia faktu, że pełnomocnikiem strony jest żona prezesa sądu oraz że jest związany wnioskiem powódki o wystąpienie do SN z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Zdaniem Sądu Najwyższego orzekającego w sprawie niniejszej, okoliczność ta mogłaby ewentualnie powodować wątpliwość co do bezstronności konkretnego sędziego lub sędziów.

Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 26 lutego 2021 r. (V CO 256/20), skoro w przepisie art. 44¹ k.p.c. mowa o wystąpieniu sądu, to jego rola nie może sprowadzać się jedynie do przekazania wniosku pochodzącego od strony, gdyż byłoby to w praktyce równoznaczne z przyznaniem samej stronie kompetencji do występowania z wnioskiem o zastosowanie instytucji unormowanej w powołanym przepisie, co nie znajduje uzasadnienia w jego treści.

Nie pozbawia to oczywiście stron postępowania możliwości zwrócenia sądowi właściwemu uwagi na okoliczności mogące przemawiać za zastosowaniem omawianej instytucji. Jednakże, jeżeli wystąpienie takie miałoby być zainspirowane aktywnością procesową strony postępowania, postanowienie sądu winno zawierać uzasadnienie, odnoszące się do podstaw stosowania art. 44¹ k.p.c.

Podsumowując, w sprawie niniejszej Sąd Najwyższy nie stwierdził spełnienia przesłanek art. 44¹ § 1 k.p.c., dlatego orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

(r.g.)